

Doğu-Batı mengenesinde bir hayat

Doğan Hızlan

Hürriyet

31.05.2014

Aa

“ Murat Gülsoy’un yeni romanı ‘Gölgeler ve Hayaller Şehrinde’, 1908’de başlayıp bugüne gelen Doğu-Batı kavşağındaki insanımızı anlatıyor. „

‘Gölgeler ve Hayaller Şehrinde’ için siyasi roman değil, dönem romanı nitelemesini kullanabilirim kolaylıkla. Romandaki bütün kahramanlar gerçek, yalnızca Beşir Fuat’ın oğlu yaratılmış bir roman kişisi.

Murat Gülsoy özellikle M. Orhan Okay’ın ‘Beşir Fuad-İlk Türk Pozitivist ve Natüralisti’ kitabından yararlandığını açık sözlülükle belirtiyor.

Orhan Okay bir gün, Beşir Ayvazoğlu’ya, “Beşir Fuat’ın romanını acaba kim yazacak,” diye sormuş? Murat Gülsoy’un kitabını okuduktan sonra da ona şu e-postayı göndermiş:

“Murat Bey, kitabınızı aldığım üç gün içinde okumuştum. Teşekkür ve tebrik etmekte geciktim. Doğrusu romanınız benim hayalimi aştı. Orhan Okay”

Marsilya’dan kalkan gemi

Sahaflar çarşısında bulunan bir defterdeki yazıların izinde oluşan bir roman bu... Defterde kahramanın peşine düştüğü mektuplar da yer alıyor: “Marsilya’dan kalkan bir gemiyle İstanbul’a gelen Fuat adlı bir gencin Paris’teki arkadaşına yazdığı mektuplar 21 Ağustos 1908’de başlıyor, 1909’un belirsiz bir tarihine kadar devam ediyor.”

Fuat, İstanbul’a Fransa’dan bir gazeteci olarak geliyor. Çocukluğunun bir bölümünü İstanbul’da geçirmiş annesiyle Paris’e gitmiş bir kahraman. Gemide; babasının tabutunu İstanbul’a getiren Sabahattin Bey’le (Prens Sabahattin) tanışıyor, onunla söyleşiler yapıyor, yanındaki fotoğrafçı arkadaşıyla da birlikte fotoğraf çektiriyor. Hepsini gazetecilik mesleğinin gereği olarak yapıyor. Gülsoy, okur merakını Fuat’ın kendini sorgulamasıyla başlatıyor, artık ondan sonra engebeli bir serüvene hazırlıyor bizi. Ey okur, diye başlayan yazı, taşıdığı tarihle bizi dünden bugüne çağırıyor: “Arzum odur ki 1908 sonbaharında İstanbul’a gelen o gencin serüveni kaybolup gitmez, okurların zihninde yeniden hayat bulur.” (M.F.A. - 1998, Moda)

İki ülkede yaşamış, Fransa’da Batı’yı, Türkiye’de Doğu’yu tanımış kahraman, artık bu kişilik ikilemine bir son vermek istiyor. Adeta Batı kuşatmasına bir tepki olarak: “Her zaman olduğu gibi kendimi Franck Chausson olarak takdim etmek yerine hakiki adımlı söyledim. Ben Fuat Chausson, L’Illustration için İstanbul’a gidiyorum, dedim.”

Görmediği babasının Beşir Fuat olduğunu öğrendikten sonra kahramanımız, bir Ermeni kitapçıdan kitaplarını alıyor ve kendini o kitaplara adıyor.

Babası hakkında söylenenleri, yazılanları da öğreniyor. Romanın ortalarına kadar, Fuat’ı babasını tanımayan bir gazeteci olarak okuyoruz ama sonra okur birden sürprizle karşılaşıyor! Romanı başka düzlemde okuyup biteceğini umarken, yeni bir merak duygusuna kapılıyor.